



GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A MAGYAR MEZŐGAZDASÁG HETILAPHOZ



A KISVÁLLALKOZÁSOK ÉS A CSALÁDI GAZDASÁGOK HELYZETÉNEK ERŐSÍTÉSE

Melyek a hazai agrárpolitika legfontosabb törekvései és eredményei? Hogyan lehetséges az agrár mikro-, kis- és közepes vállalkozások „helyzetbe hozásának” segítése? Miként kapcsolódik egymáshoz az agrárpolitika, a támogatáspolitiká, az érdekképviselet, a finanszírozási és a kezességvállalási rendszer? Ezekről beszélgettünk Jakab Istvánnal a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ) elnökével, a Magyar Országgyűlés alelnökével.

Kérem, foglalja össze az agrárpolitika prioritásait!

Az egyik fő prioritás a mezőgazdasági és a vidéki foglalkoztatás bővítése. További prioritás a gazdák, a mikro-, a kis- és a közepes vállalkozói (KKV) szektor, az életképes családi gazdaságok segítése, helyzetének erősítése. Központi elem a minőségi termelés, a magasabb hozzáadott értéket előállító gazdasági területek, így az állattartás vagy az élelmiszer-feldolgozás fejlődésének előmozdítása. Alapvető fontosságú az agrárszektor versenyképességének, jövedelembiztonságának átgondolt fokozása. Külön figyelem irányul a helyi közösségek és piacok megerősítésére. Az agrárpolitika sikeréhez az előbbieket mellett tudatosan alakított támogatáspolitiká, megfelelő hitelfinanszírozási és kezességi feltételek is szükségesek.

Hogyan látja a magyar agrárszektor elmúlt évekbeli teljesítményét?

A 2010 utáni időszakban koncepcionálisan úgy formálódott az agrárpolitika, hogy a magyar

agrárágazat korábban hullámzó, több területen (például az állattartásban) mutatkozó lecsakadó teljesítményét fejlődő pályára hozza, versenyképességét javítsa. Több eredmény már most is kirajzolódik. A 2010. és 2013. év között kb. 13 százalékkal bővült a mezőgazdasági termelés. A beruházások volumene - különösen az elmúlt két évben - jelentős mértékben emelkedett, megállt a foglalkoztatottság csökkenése, most már bővülés figyelhető meg. Ez arról tanúskodik, hogy az ágazatban tevékenykedőknek van jövőképe.

Az agráréxport volumene folyamatosan növekedett. 2013-ban az élelmiszerek, italok,

„a családi gazdaságok hátrányait a nagyüzemekkel szemben valamiféleképpen ellensúlyozni kell”

Jakab István



dohánytermékek (köztük a növényolaj, a fatermékek, a bioetanol, a non food termékek stb.) exportja a nemzetgazdasági kivitel mintegy 10 százalékát tette ki, és megközelítette a 8 milliárd eurót. A teljes külkereskedelmi aktívum kb. felét az agrárium biztosította, az élelmiszer-vertikum külpiazi egyenlege (a növényolaj- és a faforgalmazással együtt) jóval meghaladta a hárommilliárd eurós szintet.

A mezőgazdaság, illetve a vele szoros kapcsolatban álló gazdasági területek, így a beszállító iparágak (műtrágyagyártás, takarmány-előállítás, mezőgazdasági gépipar, növényvédőszer-gyártás), az agrártermékeket forgalmazó szektor (szövetkezetek, termelői kereskedelem), az élelmiszeripar, az élelmiszeripar feldolgozó-üzemei (élelmiszeripar, élelmiszer-kisipar) együttevén a hazai GDP több mint 10 százalékát állítják elő. A vidéki térségekben általában kulcsszerepe van a mezőgazdaságnak és a kapcsolódó ágazatoknak.

Milyen hiányosságokat lát az agrárium fejlődését illetően?

Az ágazat stratégiai fejlesztése kapcsán nem lehet megkerülni azt a kérdést, hogy Magyarország nemzetközi összehasonlításban milyen mértékben képes kihasználni az erőforrásait. Ezen a téren még hatalmas tartalékaink vannak. Például az egy hektárra jutó termelési érték tekintetében az unió átlagának csupán hozzávetőlegesen a 70 százalékát érjük el, ha pedig mezőgazdasági munkaerőegységre vetítjük az eredményt, akkor azt látjuk, hogy az uniós átlagnak csak a felét tudjuk teljesíteni. Tehát alapvető a versenyképesség erősítése, a hazai agrárpotenciál kihasználása.

Hogyan lehet ezen a téren előrelépni?

A versenyképesség megalapozásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a különféle agrár-vertikumok egészét, minden egyes láncszemét megfelelő szintre kell fejleszteni. Szakítani kell azzal a szemlélettel, hogy elég csak termelni, ugyanolyan fontos a termény áruvá készítése: az osztályozás, a raktározás, a feldolgozás, a piacra vitel stb. Legyen meg az egységesen kezelt termelési-feldolgozási-értékesítési lánc (ha úgy tetszik az átfogó üzleti terv), ehhez lehet aztán a megfelelő hitelrendszerrel és kezességvállalással kapcsolni. A támogatáspolitikát is ennek szolgálatába célszerű állítani. Külön-külön a gazdálkodóktól sokszor nem lehet elvárni, hogy a vertikum működtetésének valamennyi követelményével tisztában legyenek, és annak szellemében cselekedjenek. Piaci és pénzügyi információkat kell eljuttatni hozzájuk, tanácsadást kell nyújtani számukra. Kiemelkedő szerepet töltsön be ebben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara mint a rendezett piaci viszonyok kialakításában, fenntartásában

közreműködő, illetve mint érdekképviselői szervezet, továbbá a 2014-től hozzá tartozó tanácsadói, szolgáltatói, és részben hatósági szerepet ellátó falugazdász hálózat tevékenysége. A mezőgazdasági vállalkozások működésének másik fontos eleme a finanszírozás folyamatossága és biztonsága. Ma már látni némi elmozdulást a pénzügyi intézmények részéről, mind többen látnak lehetőséget az ágazatban. Ugyanakkor a szükséges forrásokat az őstermelők, a mikrovállalkozások számára még mindig nem képes megfelelően eljuttatni a bankrendszer. Ezen a területen az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány szerepe nélkülözhetetlen, hiszen az általa hitelhez juttatott vállalkozások 80%-ot meghaladó részét a mikrovállalkozások adják, és az általa garantált hitelállomány három év alatt a másfélszeresére nőtt. A kicsiket segítő pénzügyi intézményrendszert azonban tovább kell fejleszteni és erősíteni a mezőgazdaság orientált finanszírozó intézményeket.

A támogatáspolitikát hogyan állítható agrár KKV-k, családi gazdaságok helyzetének megerősítése szolgálatába?

A nagybirtok előnyét a családi gazdaságokkal szemben meg kell szüntetni. A kormányzatnak is az az álláspontja (távlati célja), hogy mikro-, kis- és közepes gazdaságok mintegy 80 százalékos súlyt képviseljenek a mezőgazdaságban, a nagyüzemek aránya pedig kb. 20 százalékos legyen. Ezért - mint MAGOSZ - támogattuk azt a törekvést, hogy az egységes területalapú támogatások esetében sávos degresszió bevezetésére kerüljön sor. Vagyis, 150 ezer euró felett normatív támogatást ne lehessen kifizetni senkinek sem. Az ezáltal keletkező többlet forrást pedig céloztan a munkaigényes ágazatok, valamint a kis- és közepes vállalkozások fejlesztésére lehessen fordítani, növelve azok versenyképességét. Így a vidék eltartó képessége is erősödhet. Az előző uniós költségvetési ciklusban ugyanis a támogatások közel kétharmada a gazdálkodók néhány százalékának (nevezetesen a nagyobbaknak) jutott. Azt is ki kell emelni, hogy az agrár környezetgazdálkodási támogatási források is főként nagyüzemek számára voltak reálisan elérhetőek, és még mindig tetten érhető, hogy egy adott falu lakói gyakran azt sem tudják, kik művelik a földjeiket, közben a falu szép lassan elnéptelenedik.

Ezek a lépések nyilván nem történhetek meg érdeklődéseik, nézeteltérések nélkül.

Tisztában voltunk azzal, hogy komoly viták várhatóak ebben az ügyben, de semmiképp sem tekinthetünk el attól, hogy a családi gazdaságok hátrányait a nagyüzemekkel szemben valamiféleképpen ellensúlyozni kell. Bizonyára sokan emlékeznek még rá, hogy a túlzott bir-

tokkoncentráció, a kis- és közepes vállalkozások háttérbe szorítása egyes térségek drámai elszegényedését hozta magával.

Elképzeléseinket sikerült megvalósítani. A legfeljebb 1037 hektáros területen gazdálkodók megkapják a nekik járó normatív területalapú támogatás száz százalékát. Az 1037 és az 1200 hektár közötti területeknél pedig a támogatás mértéke öt százalékkal csökken. 1200 hektár felett pedig teljes elvonásra kerül sor. Az így felszabaduló források átcsoportosításra kerülnek a vidékfejlesztési támogatásokhoz, és a kézimunka igényes, nagyobb hozzáadott értéket előállító ágazatok fejlesztését segítik elő, így az állattartás, a zöldség-gyümölcs előállítás, valamint a vetőmag-termesztés. E célra több nemzeti forrás is rendelkezésre fog állni, elsősorban az állattenyésztés esetében. Fontos elem az is, hogy az élelmiszer-feldolgozást kiemelt területként kezeli az új támogatási rendszer. Ez utóbbi célokra a gazdaságfejlesztési forrásokból is 100 milliárdos nagyságrendű összeg áll majd rendelkezésre a vidékfejlesztési források mellett.

Akadnak olyan vélemények is, hogy az új rendszerben a nagyobb birtokok teljesen elesnek a területalapú támogatásoktól. Mit mutatnak a tények?

Az tévhit, hogy az 1200 hektár feletti birtokok támogatásának megvonása 100 százalékos. A normatív területalapú támogatás - amelyet az elvonás érint - a teljes közvetlen támogatásnak csak egy része. Mivel a normatív támogatási rész szűkítése sávos módon történik, annak bizonyos hányadához a nagygazdaságok is hozzájutnak. Ugyanakkor a közvetlen támogatások 30 százalékos hányadát adott feltételek teljesítése esetén minden gazdaság megkaphatja, tehát a nagyméretűek is. Ehhez, az Európai Unió által megjelölt feltételeknek megfelelően zöldíteni kell a birtokot.

Miként segítik a kisgazdaságok támogatáshoz jutását, illetve azokat a fiatalokat, akik mezőgazdasággal foglalkoznak vagy a későbbiekben gazdálkodni akarnak?

A legkisebb gazdaságok élete is egyszerűbb lesz, mert könnyebben elérhető, úgynevezett egyszerűsített támogatásban részesülhetnek a közvetlen támogatásokból, amely gazdánként évente minimum 500, maximum 1250 euró lehet. A tapasztalatok szerint egyre több fiatal kezd gazdálkodni, tekinti élethivatásának a mezőgazdaságot. A gazdatársadalom megújulása (a hosszú távon tervezett jövő) érdekében elemi kötelességünk őket támogatni. A közvetlen támogatásokon belül is egy külön tétel kapcsolódik a fiatal gazdálkodók tevékenységéhez, de az agrártámogatási rendszer egészében is megkülönböztetett figyelmet fordítunk rájuk.

ŐSZI VETÉS: FIGYELEM A ZÖLDÍTÉSRE

A gazdálkodóknak arra tekintettel is mérlegelniük kell idén vetésszerkezetük kialakítását, hogy jövőre ne essenek el eddigi hektáronkénti területalapú támogatásaik egy részétől. Az új Közös Agrárpolitikában (KAP) ugyanis meg kell felelniük az úgynevezett zöldítési követelményeknek, amelyek új elemként jelennek meg a támogatási rendszerben. Az alábbiakban bemutatásra kerülnek azok a legfontosabb szabályok, amelyek betartásával a termelők teljesíthetik a zöldítési előírásokat.

A terménydiverzifikációs követelmény esetében figyelni kell arra, hogy 10 és 30 hektár közötti szántó esetén legalább két különböző növénykultúrát kell termesztetni, és a fő növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75 százalékát foglalhatja el. A 30 hektár fölötti szántó esetén már legalább három különböző növénykultúrát kell termesztetni, ahol a fő növénykultúra a szántóterület legfeljebb 75 százalékát, míg a két legjelentősebb növénykultúra maximum 95 százalékát foglalhatja el.

Főszabályként önálló növénykultúrának kell tekinteni a különböző nemzetségekbe tartozó növényeket. Így például a kukorica és a repce különböző kultúrájának számítanak, de a tönkölybúza és a közönséges búza nem, hiszen mindkettő a Triticum nemzetséghez tartozik. Akad három olyan növénycsalád, ahol minden egyes faj, különböző kultúrának számít (függetlenül attól, hogy az egyes fajok ugyanahhoz a nemzetséghez tartoznak-e, vagy sem). Ezek a családok a káposztafélék, a burgonyafélék és a tökfélék (például a sütőtök és

a görögdinnye). Szintén különböző kultúráknak kell tekinteni ugyanazon nemzetség őszi és tavaszi (például őszi árpa - tavaszi árpa) vetésű növényeit. A terménydiverzifikáció keretében önálló növénykultúráként elszámolható a szántóterületen parlagon hagyott rész, az ideiglenes gyeppel, az egynyári takarmánynövény is.

A terménydiverzifikáció alól mentesülnek azok a gazdálkodók, akik a szántóterületük egészen a növénytermesztési ciklus jelentős részében rizst vagy indiánrizst termelnek. Abban az esetben, ha egy gazdálkodó használatában lévő szántóterület több mint 75 százaléka parlagon hagyott terület, ideiglenes gyeppel, egynyári takarmánynövény vagy az előzőek kombinációja, és a fennmaradó szántóterület nem haladja meg a 30 hektárt, ugyancsak mentesül a terménydiverzifikáció alól.

A mentesség azokra az üzemekre is vonatkozik, ahol a mezőgazdasági területnek több mint 75 százaléka állandó gyeppel, ideiglenes gyeppel, egynyári takarmánynövény, rizs, indiánrizs vagy ezek kombinációja, és a fennmaradó szántóterület nem haladja meg a 30 hektárt.

A terménydiverzifikáció követelményének csak a szántó művelési ág esetében kell megfelelni, az állandó kultúrák, így mint az ültetvény vagy állandó gyeppel automatikusan jogosult a zöldítési támogatásra. Emellett bizonyos úgynevezett ökológiai célterületek (úgynevezett EFA) is hozzájárulhatnak a terménydiverzifikáció követelménye biztosításához, vagyis ugyanaz a terület egy időben

elszámolható a zöldítés két követelménye esetében is (például a lucernával beültetett terület EFA-ként és terménydiverzifikációként is elszámolható).

A biogazdálkodást folytató gazdák számára hasznos információ, hogy az ökológiai tanúsítvánnyal rendelkező és a biogazdálkodásra épp átállás alatt lévő területek automatikusan jogosultak a zöldítés támogatásra.

A 2015-ös vetésszerkezet megtervezéséhez nem csupán a terménydiverzifikáció követelményét érdemes figyelembe venni, hanem az ökológiai fókuszterület (például teraszok, védelmi sávok, tájképi elemek stb.) esetleges kijelölését is. A vetésszerkezetben akkor kell ilyennek megjelennie, ha a gazdálkodó területi adottságai között nem szerepelnek olyan egyébként nem támogatható tájelemek, amelyek kielégítik ezt a követelményt. Ehhez Magyarország minden lehetőséget meg kíván nyitni, tehát az összes jogszabály által felajánlott ökológiai fókuszterület-típus elszámolható a nálunk igen ritka tájelem, a kőfal kivételével. Valamennyi EFA-terület esetében a lehető legtágabb telepíthető növényfaj-lista kerül bevezetésre - különösen a nitrogénmegkötő növények esetében.

A zöldítés szabályrendszerében, és ennek megfelelően az egységes kérelemben, valamint a zöldítési követelmények kielégítését célzó vetésszerkezetben azt a területet kell szántó művelési ágúnak tekinteni, amelyre az egységes kérelemben szántóterületre vonatkozó hasznosítási kódot jelentenek be.



SAJÁT ERŐBŐL

Nehéz éveket hagyott maga mögött Szabóné Hoffmann Andrea, az Agro-Földeák Kft. ügyvezetője, mire visszahozta a csőd széléről a korábban mások által irányított vállalkozást. Bár az eredetileg pedagógus végzettségű vállalkozót a körülmények kényszerítették a mezőgazdaságba, ma már el sem tudná képzelni, hogy ne hajnalban keljen, és munkahelye jórészt ne a szabad ég alatt legyen.

Édesapja hirtelen halála után 2007-ben magára maradt a gazdaság, senki sem volt a családban, aki kezébe vette volna az irányítást. Kénytelen kelleetlen külső szakemberekre bízta a gazdálkodást, aminek néhány év múlva csőd lett a vége. 2010 elejére már kinevezték a csődbiztost.

- Korábban soha nem gondoltam arra, hogy gazdálkodjak - mondja Szabóné Hoffmann Andrea -, de akkor oda kellett állnom, nem volt más választásom. Egykoron a helyi tévesz önálló üzemességéből több tulajdonos alakította ki ezt a gazdaságot, amelyet az édesapám irányított. A halála utáni két év alatt szinte teljesen tönkrement; kiöregedett gépek, pazarlás, gondatlanság. Visszatértek a régi rossz tévesz idők. Pontosan láttam, hogy nem lehet idegenekre bízni egy vállalkozást. A vállalkozás csak úgy működhet, ha egy családtag, vagyis tulajdonos vezeti, és ez a személy a termelés egész folyamatában jelen van. Ekkor jelképesen, de a valóságban is gumicsizmát húztam, reggel ötkor keltem, és késő estig a munkák végeztéig kint voltam a telepen, a földeken. Az input anyagok rendelését saját kézbe vettem, eleinte én vittem a géphez a vetőmagot, a vegyszert, de például én tankoltam, illetve jelen voltam a tankolásoknál is. Látnom kellett, hogy miből meny-

nyit használnak. Besegít az édesanyám is, a férjem is, és nyáron, mikor nincs egyetem, a két lányom is. Közben húsz családnak adunk munkát a faluban. Mi vagyunk a második legnagyobb munkaadók, ami föltétlen pozitívum, de nem tölt el örömmel, mert egyben azt is jelzi, hogy ezen a környéken igen nagy a munkanélküliség.

A mindennapok megpróbáltatásairól a következőket mondta az ügyvezető asszony.

- Egy biztos: sokat nem alszunk, azóta is öt órákor kelek. Különösen a kezdetekben éjszaka csak számoltam, számoltam, mi hogyan legyen. Látva a gépek állapotát, azt állapítottam meg, hogy az alkatrészek árai, a javítási költségek, többet tesznek ki, mintha új gépeket vásárolok, jobban járok, ha lízingelem a gépeket. És ekkor jött az igazi nagy lépés: az öreg, nagyon elavult gépparkot felújítottuk. A két régi kombájnt kicseréltük egy nagyteljesítményű új gépre, traktorokat, és munkagépeket is vásároltunk. Akkor éppen nem volt gépvásárlási támogatás, mivel az idő sürgetett, saját erőből, illetve svájci frank alapú hitelből valósítottuk meg a felújítást, így lett egy 350 millió forint értékű új gépparkunk. Jellemzően az idén vásároltunk először támogatással gépet, egy pályázat keretében két John Deere traktort és pótkocsit. Az ered-



mény magáért beszél: nem kell többé a régi gépek javítására a rengeteg pénzt elkölteni, helyette a hitel részleteit fizettük és fizetjük. A traktorosok pedig korszerű gépeket kaptak. Ezeket már névre szólóan használják, mindenki felelős a gépéért, de anélkül is megvan az érdekeltség a műszaki állapot megőrzésében, mert a dolgozó pontosan tudja, hogy holnap is, holnapután is azzal a géppel fog dolgozni, és nem mindegy, hogy milyen állapotban van. Természetesen ez személyi változásokkal is járt. Volt olyan, hogy korábban 35 évig itt dolgozó embert hívtam vissza a nyugdíjából, és van olyan 30 éve itt dolgozó traktoros, akinek a fia nálunk agronómus, és több fiatal is idekerült. A technikai megújulással egy generációváltás is megtörtént.

Mi a következő lépés? - kérdeztük az ügyvezetőt.

- A növénytermesztés terén a régi szárító felújítása, illetve új vásárlása jelentené az előrelépést. Ez megint feladta a leckét. A felújítás 70 millió forintba kerül, az új 100 millió forintba. Saját erőből nem tudjuk egyiket sem megvalósítani, ezért sok függ attól, hogy jövőre írnak-e ki ilyen pályázatot. Egy 40-50%-os támogatással már újat tudnánk venni, ami azon túl, hogy növeli a termelésünket 4-5 embernek teremene munkahelyet.

„Ha akkor nem áll mellénk a takarékszövetkezet, és nem ad hitelt az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességével, akkor most nem beszélhetnénk sikeres vállalkozásról.”

Szabóné Hoffmann Andrea



A vállalkozás alapja a növénytermesztés, amit a következőképpen mutatott be Szabóné Hoffmann Andrea:

- Öt éve 700 hektár területet műveltünk, most 675 hektárt, mert időközben néhány tulajdonos úgy döntött, hogy önállóan gazdálkodik. Ebből száz hektár saját tulajdon, 30 hektár NFA (Nemzeti Földalap) terület, a többi bérlet. Fő növényeink az őszi búza, a kukorica, a napraforgó és a repce. Emellett gépi bér munkát is vállalunk, különösen most, hogy megnövekedett a géppark teljesítménye, fontos lett a bér munka, hiszen akár ezer hektár művelésére is alkalmas a gépi felszereltségünk. Ugyan-

csak vállalunk bérszárítást, szinte egyedül a környéken. Ha sikerülne új szárítót üzembe állítani, akkor erősen megnövelhetnénk a bérszárítás mennyiségét is, sokat segítve a környéken gazdálkodóknak, arról nem is beszélve, hogy új munkahelyeket teremtenénk.

- A terveink között szerepel az öntözés fejlesztése is. Sokat számítana a gazdálkodás stabilizálásában, ha öntözéssel intenzívebb kultúrákat termelhetnénk. Négy-öt környékbeli gazdálkodóval úgy tervezzük, hogy jövőre a támogatások igénybevételével berendeznénk az öntözhető területeket. Nekünk száz hektár szerepel a terveinkben. Azt mondom, hogy ha ilyen irányba megyünk, akár a hat-száz hektár termelési értékét is előállíthatjuk száz hektáron. Nem csak azt jelentené, hogy kevésbé lennének kiszolgáltatva a földtulajdonlással kapcsolatos hangulatok változásának, hanem munkaigényes növényeket termelhetnénk, hiszen munkaerő van a településen, és ugyanakkor jelentősen növekedne a termelési érték.

Bár sokan igyekeznek az állattartástól szabadulni, az Agro-Földeák Kft. hagyományosan foglalkozik ezzel az ágazattal.

- Korábban pulykát és kacsát tartottunk, most broilertartással foglalkozunk. Turnusonként 40 ezer csirkét nevelünk a telepen. Köztudott, hogy az állattenyésztésből nem lehet nagy hasznot remélni, de még így is fontos számunkra az ágazat. Hat hétig nevelünk egy turnust, tehát gyorsan forog a pénz. Ez fontos, hiszen a csirkéből akkor is

van pénz, amikor a növénytermesztés szezonizálásából adódóan másból nincs. Emellett igyekszünk - ha szerény mértékben is - minél nyereségesebbé tenni az ágazatot. Jelentős költségcsökkentő tényező, hogy termálvízzel fűtjük a baromfi ólakat, nem vesszük a drága tápot, hanem a saját terményünket keverjük a saját keverő üzemünkben. És nem utolsó sorban a munkaerő megtartását is szolgálja, hiszen öt dolgozónak ad munkát a telep. Szerecsére sikerült egy olyan vágóhidat találni, amely korrekt módon fizet. A csirkénél éppen a gyors forgás miatt fontos, hogy időben megkapjuk a pénzt. Korábban egy másik feldolgozó több hónap múlva fizetett, volt olyan, hogy egy fél év is eltelt. Most a szállítást követően pontosan utalják a pénzt. Folyamatosan fejlesztettük a baromfitelepet is. A váltáskor még a hátukon vitték be a dolgozók a tápot, most ott tartunk, hogy saját erőből kicseréltük a technológiát, teljesen modern etető, itató, szellőző berendezést építettünk be, gombnyomásra működik minden. Várjuk, hogy hátha jövőre kiírnak olyan pályázatot, aminek segítségével tovább korszerűsíthetjük és növelhetjük a baromfitartást. Arról is tárgyalunk a FONTANA Takarékszövetkezettel, hogy a MNB Növekedési Hitelprogram keretében végrehajtsuk a soron következő felújítást.

Mindaz el sem képzelhető valamely pénzügyi bizalma és hathatós segítségével nélkülül. Mindig ilyen volt a kapcsolat?

- Valóban kitűnő a kapcsolatunk a takarékszövetkezettel. Igazságtalanok lennénk, ha

nem említeném meg, hogy a kezdetben a Kiszombor és Vidéke Takarékszövetkezet volt a számlavezető bankunk, és a pénzügyi bizott bennünk, amikor hitelt adott a csőd szélén álló vállalkozásnak. Ha akkor nem áll mellénk a takarékszövetkezet, és nem ad hitelt az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezességével, akkor most nem beszélhetnénk sikeres vállalkozásról. Személyesen ismertek és bíztak bennem. Igaz, én is nagyon ügyeltem, és a mai napig ügyelek arra, hogy percre pontosan fizessük a törlesztő részleteket. Amit lehetett mindent megtettem, rengeteg gépi bér munkát bevállaltam a növénytermesztésben és a szárításban is, csak hogy egyetlen fillérrel se maradjunk el a törlesztésben. Azért kellett később bankot váltanunk, mert későbbi hiteligényeinkkel „túlnőttük” a kiszombori szövetkezetet, akkor váltottunk a szegedi székhelyű FONTANA Credit Takarékszövetkezetre, ahol a jelenlegi 95 millió forintos hitelállományunkat könnyebben tudják kezelni. Szintén sikerült jó emberi kapcsolatokat kialakítani. A bank pontosan ismeri a tevékenységünket, és tisztában van a mezőgazdasági termelés sajátosságaival. Azt hiszem, hogy a pénzügyi segítségen túl ez a közvetlen emberi viszony egyik záloga a további fejlődésünknek.

Merre fordul ez a továbbfejlődés? - kérdeztük az ügyvezető asszonytól.

- Újítunk, mindig gondolkodunk, fejlesztünk, nem állhatunk meg egy percre sem. A növénytermesztésben tiszta a fő irány: a saját termelés mellett bér munka vállalásával növelni a gépek kihasználtságát, a szárítót szeretnénk kicserélni, a baromfitelepen a további korszerűsítések következnek. És újabban „halazunk”. Ez azt jelenti, hogy egy korábbi lóistállót alakítottunk át, ahol kíváncsiságból elkezdünk afrikai harcsát szaporítani és nevelni. Az épület közelében lévő 29 C-fokos vizet adó kutunk vízminősége kitűnő a halneveléshez, ezt használjuk ki, és az épületben létesített medencékben keltetünk, nevelünk. Ahhoz, hogy ne alapanyagot állítsunk elő, hanem a teljes vertikumot kézbe vegyük, egy halvágóhidat tervezünk építeni. Már készülnek a kivitelezési tervek, folyik az engedélyeztetés. Ez óriási, 200 milliós beruházás lesz. Terveink szerint biztos a megtérülés, hiszen a jelenlegi termelők messze nem tudják kielégíteni a hazai keresletet afrikai harcsából. A takarékszövetkezet is támogatólag áll mellettünk. Bízhatunk. És bízunk az időjárásban is. Az elmúlt öt év alatt volt jég, belvíz, aszály, most meg a rengeteg eső. Következhetne egy jó év. Az mindent helyre tenne.



NÖVEKSHETNEK AZ UNIÓS AGRÁRPROMÓCIÓS KERET

Az európai unióból származó élelmiszerek oroszországi importtilalmának ellensúlyozására 60-ról 90 millió euróra növeli az Európai Bizottság az agrártermékek promóciójára fordítható összeget. A különféle promóciós programok közléstávon enyhíthetik az orosz embargó piaci hatásait, segítve a termelőket, hogy új vevőket találjanak termékeiknek.

A Bizottság vonatkozó közleménye szerint Brüsszel abban bíz, hogy miután társfinanszírozásról van szó, a szóban forgó lépés összességében további 30 millió euróval emeli majd meg az uniós agrárszektor promócióját, amelyre így ebben az évben összesen 120 millió euró juthat uniós és saját forrásokból. Az EU a promóciós programok költségének ugyanis a felét állja, a többit a tagállamoknak vagy ágazati, illetve szakmaközi szervezeteknek kell fedezniük. Az EU előnyben részesíti azon termékek promóciójának erősítését, amelyeket eredetileg az orosz piacra szántak.

A Bizottság ugyanakkor tisztában van azzal, hogy rövid távon az orosz intézkedések súlyos nehézségeket okoznak. Brüsszel számára az elsődleges veszélyt az jelenti, hogy az orosz piacra szánt, de „beragadt” termékek letörlik az árakat az uniós piacon, és globális áresést váltanak ki. Ezért több rendkívüli intézkedés történt (például tárolási támogatás biztosítása), illetve várható is a célból, hogy az érintett agrártermékek piacra találjanak, és felhasználásra kerüljenek.

Uniós adatok szerint az orosz import embargó az Európából Oroszországba irányuló mezőgazdasági export 43 százalékát érinti, amely a 2013. évi adatok alapján 5 milliárd euróra tehető. A brüsszeli adatok szerint Magyarország tavaly 266 millió euró értékben exportált élelmiszert Oroszországba, ebből a mostani embargó 77 millió euró értékű terméket érint, azaz a kivétel 28 százalékát. Az orosz embargó mind arányait tekintve, mind abszolút értékben Litvániát és Lengyelországot sújtja a legérzékenyebben. Litvánia tavaly mintegy 1,4 milliárd euró értékben értékesített élelmiszert az orosz piacon, amelynek most a kétharmadát érinti az embargó. A lengyel agrárium 2013-ban kb. 1,2 milliárd euró értékű exportot bonyolított le Oroszországba, amelyből a mostani szankciók szintén csaknem kétharmad részt érintenek.

UNIÓS AGRÁRTÁMOGATÁSOK VISSZAFIZETÉSE - HATÉKONYAK A MAGYAR KIFIZETÉSEK

Az Európai Bizottság évente több mint száz szűrőpróbaszerű ellenőrzést tart az uniós tagállamokban a célból, hogy megvizsgálja a szabályokkal összhangban történt-e meg az agrártámogatások folyósítása. A kifizetések lebonyolításáért és szabályszerűségének ellenőrzéséért a tagállami hatóságok felelősek, a Bizottság - a fenti módon - utólag ellenőrzi a támogatások rendeltetésszerű felhasználását. Amennyiben hibákat és szabálytalanságokat tárnak fel, akkor visszafizetetik a tagállamokkal az érintett támogatási forrásokat. A veszteséget általában a tagállami költségvetés állja, de a helyi hatóságok utólag behajthatják a jogtalanul kifizetett támogatást a kedvezményezettektől.

A legutóbbi bizottsági vizsgálatok alapján, különféle szabálytalanságok miatt közel 60 millió eurónyi agrártámogatást kell visszafizetnie tizenöt tagállamnak az uniós költségvetésbe. A hazai támogatási gyakorlat határosságát jelzi, hogy Magyarországnak mindössze 380 ezer eurót kell visszafizetnie Brüsszelnek. (Ugyanakkor például Franciaország esetében több mint 20 millió euróról van szó.) Magyarország esetében a vidékfejlesztési támogatásoknál javasolt pénzügyi korrekciót a Bizottság, mivel jogosultsággal nem rendelkező kedvezményezettek is részesültek a támogatásból.



AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY
A vidékért kezességek

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, östermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- Hitelképesség növelése
- Hitelhez jutási feltételek javítása
- Pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Garancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: maximum 80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁS AZ UNIÓS FORRÁSOKRÓL

Az Európai Bizottság és az egyes uniós tagországok közti partnerségi megállapodás a 2014-2020 között érkező uniós források felhasználásának keretét jelöli ki. A konkrét támogatási intézkedéseket felvázoló operatív programokat csak a partnerségi megállapodás elfogadását követően lehet jóváhagyni. A jogszabályok értelmében minden uniós tagál-

lamnak 2014. április 22-éig kellett benyújtania a szóban forgó dokumentumot. Ezt határidőre Magyarország is megtette.

Az Európai Bizottság 2014. augusztus végén tájékoztatott arról, hogy elfogadták a Bizottság és Magyarország közötti partnerségi megállapodást, amely 21,9 milliárd euró

beruházás előtt nyitja meg az utat 2014 és 2020 között. Magyarország emellett a vidékfejlesztés terén 3,45 milliárd euró, a halászati ágazatban pedig 39 millió euró támogatást kap. Az Európai Bizottság és Magyarország közötti partnerségi megállapodást a felek 2014. szeptember 11-én aláírták.

AZ UNIÓS ÉS A NEMZETI TÁMOGATÁSOK A MUNKAIGÉNYES MEZŐGAZDASÁGI ÁGAZATOK SZOLGÁLATÁBAN

Megjelent a 1437/2014. (VII. 31.) Kormányhatározat az egységes területalapú támogatás összegéhez kötött támogatás felső szintjének megállapításáról és a mezőgazdasági munkahelyteremtés elősegítéséről. A Kormány a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara, valamint a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének javaslatára megtárgyalta a földművelésügyi miniszter előterjesztését, amelynek alapján úgy döntött, hogy olyan mezőgazdasági rendszert kell kialakítani, amely a jövőben több embernek biztosít megélhetést, ezért kiemelten kívánja támogatni az állattenyésztést, a zöldség- és gyümölcsstermesztést, valamint a vetőmag előállítását.

A Kormány rögzítette, hogy e célkitűzés figyelembe vételével kell felhasználni az európai uniós és a nemzeti mezőgazdasági támogatásokat, továbbá az agráriumból

forrás kivonásra nem kerülhet sor. Mindezek megvalósítása érdekében a Kormány felkérte a földművelésügyi minisztert, hogy az egységes területalapú támogatás összegéhez kötött támogatás kifizetését 2015-2020 között úgy hajtsa végre és jelentse be az Európai Bizottságnak, hogy 150 000 euró éves egységes területalapú támogatás felett 5 százalékos, 1200 hektárnak megfelelő támogatási összeg felett 100 százalékos támogatáscsökkentést kell alkalmazni az érintett mezőgazdasági termelőknek.

A Kormány egyúttal felhívta a nemzetgazdasági minisztert, hogy az állattenyésztés és más munkaigényes ágazatok támogatására a költségvetési tervezés során a Földművelésügyi Minisztérium „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások” fejezeti kezelésű előirányzatában 2015-ben mintegy 82, 2016-ban 81, 2017-ben 80, 2018-ban 78,

2019-ben 77 milliárd és 2020-ban 76 milliárd forint összeget tervezzen be. E forrásokat évközben zárolni nem lehet. Az agrártárcaán egyúttal ki kell dolgoznia a mezőgazdasági termelők részvételének feltételeit a Munkavédelmi Akciótervben.

A Kormány a Miniszterelnökséget vezető minisztert pedig azzal bízta meg, hogy a 2014-2020. évi Vidékfejlesztési Program elkészítése és az intézkedések meghirdetése során gondoskodjon arról, hogy az egységes területalapú támogatási keretből évente megvalósuló támogatás átcsoportosítása során az állattenyésztés, a zöldség- és gyümölcs-stermesztés, valamint a vetőmag-előállítás kiemelt támogatásban részesüljön. Továbbá a „tejhasznú szarvasmarha állattéli intézkedésre” legalább évi 8 milliárd forintnak megfelelő forrás álljon a termelők rendelkezésére.



TÁRGYALÁS A TRANSZATLANTI SZABADKERESKEDELMI MEGÁLLAPODÁS RÓL

A világ legnagyobb szabadkereskedelmi övezetének kialakításáról folytat tárgyalásokat az Európai Unió és az Amerikai Egyesült Államok, amely az agrártermékek forgalmát is közelről érinti. Az Európai Parlament megrendelésére szakértői tanulmány készült az úgynevezett transzatlanti kereskedelmi és beruházási tárgyalások várható hatásairól, amelyet 2014 nyarának végén mutattak be Brüsszelben. Az alábbiakban a jelentés főbb megállapításait foglaljuk össze.

Az agrártermékek kereskedelme 4 százalékkal teszi ki az Atlanti-óceán két partja között zajló kereskedelemnek. Az Európai Unióba behozott amerikai termékek most magasabb vámmal kell, hogy szembenézzenek, mint az uniós export a tengerentúlon. (2010-es adat szerint az amerikai vámtarifák általános szintje a mezőgazdasági termékek kereskedelmében 6,6 százalék volt, az Unióban pedig 12,8 százalék.) Az Európai Uniónak jelentős, 2012-ben körülbelül 6 milliárd eurós kereskedelmi többlete volt Amerikával szemben az élelmiszerek kereskedelmében.

A vámtarifák teljes kivezetése és a nem tarifajellegű korlátozások negyedével való csökkentése esetén az EU-USA közötti transzatlanti szabadkereskedelmi megállapodás akár 40 százalékkal is megnövelheti az óceán két partja közötti agrárkereskedelmet. Az Egyesült Államokba irányuló uniós agrárimport várhatóan

közel 60 százalékos, míg az USA-ból származó import 120 százalékos növekedésére lehet számítani. Mindez ugyanakkor az uniós országok egymásközi agrárkereskedelmére is komoly hatással lenne, amely a magyar termékek eddigi piaci elhelyezését is átforgalmazhatja.

A piacnyitás ágazatonként eltérően érintené az európai agrárágazatot. Európai oldalon ugyanis nagyon magas, több mint 40 százalékos vámmal védik a húst és a tejtermékeket. Az Egyesült Államokba exportált európai agrár-élelmiszerek közül a dohánytermékeknek (kb. 22 százalék), a tejtermékeknek (mintegy 20 százalék) és a cukornál (közel 19 százalék) a legmagasabbak a vámmal.

A vámmal teljes lebontása, még ha egyes érzékeny szektoroknál több éves átmenet után kerül is rájuk sor, elsősorban a most fokozottan védett ágazatok számára jelentene nagyobb problémát. Arra lehet számítani, hogy a szabadkereskedelmi megállapodás az európai marhahús szektort tenné ki különösen nagy versenynek, de az etanol előállítását, a baromfiágazatot és a gabonatermelést, ezen belül is a kukoricát és a gyengébb minőségű gabonát érintené hátrányosan a felfutó amerikai export. Ezzel szemben - alacsony bázisról indulva - az uniós vörös hús tengerentúli kivitele akár az ötszörösére, a cukoré és fehérhúsoké közel négyszeresére, a tejtermékeké (főleg a sajtoké) pedig a három és félszeresére is nőhet.

Az Európai Unió számára a vámmal megszüntetésénél is érzékenyebb terület a szabályozások egymáshoz való közelítése, különben az európai élelmiszer-gazdaság számos szektorában nagyon negatív versenyhatásokra lehet számítani. Ha a szabályozási konvergenciában nem sikerül megállapodni, akkor az EU termelőinek jelentős költségeik származnak majd a szigorú uniós fogyasztó- és környezetvédelmi szabályoknak való megfelelésből, míg az ezeket alkalmazni nem köteles amerikai exportőrök komoly versenyelőnybe kerülhetnek. Ha ugyanakkor a szabályozói konvergencia során inkább az amerikai modellhez igazodnak, akkor a féltve őrzött európai fogyasztóvédelmi és egyéb szabályok jelentős fellazulása következhet be.

Az Európai Parlament előtt levő tanulmány - magyar szempontból különösen figyelemre méltó - összegző megállapítása szerint az uniós tej- és a feldolgozott termékek előállítását a bor- és égetett szeszek, esetleg a cukor és a biodízel ágazat lehet a nyertese, míg a marhahús, a baromfi és a gabonaszektor a fő vesztese az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti kereskedelmi liberalizációnak. Az egyes uniós országok szintjén az előnyök és a hátrányok nem csupán az európai-amerikai relációjú agrárkereskedelemben, hanem az eddigi európai kereskedelmi pozíciók várható átrendeződésében is megjelennek.

EZERMILLIÁRD FORINTRA EMELKEDIK A NÖVEKEDÉSI HITELPROGRAM MÁSODIK SZAKASZÁNAK KERETÖSSZEGE

Az Magyar Nemzeti Bank 2013 júniusában indította el a Növekedési Hitelprogramot (NHP), majd annak meghosszabbítása mellett döntött.

Az NHP első és második szakaszában eddig együttesen több mint 1000 milliárd forint összegben kötöttek hitelszerződést a hitelintézetek, amely több mint 14 ezer kis- és középvállalkozást érint. A Monetáris Tanács a program eddigi kedvező hatásait, a gazdasági

és pénzügyi folyamatok alakulását, valamint a kis- és középvállalkozások részéről továbbra is élénk hitelkeresletet figyelembe véve a program második szakasza keretösszegének 500 milliárd forinttal, 1000 milliárd forintra történő megemelésével döntött. A hitelkereslet várható növekedésében fontos szerepet játszik az új európai uniós pályázatok utolsó negyedévre várható kiírása. Ennek következtében a vállalkozások részéről számot-

tevő igény jelenhet meg az uniós támogatásokat előfinanszírozó hitelek iránt, amelyekhez új beruházási hitelek is kapcsolódhatnak. A Monetáris Tanács arról is határozott, hogy a pénzügyi lízing, valamint az európai uniós támogatások előfinanszírozását szolgáló hitelek lehívására rendelkezésre álló határidőt 2015. június 30-ig meghosszabbítja, változatlanul hagyva a szerződéskötésre vonatkozó 2014. végi határidőt.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárújság mellékletként)
 Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Sullay Viktória | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760
 Fax: (1) 373 8455 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető